

Beslissing

(B)2552
26 mei 2023

Beslissing over de bepaling van de saldi van de openbare dienstverplichtingen strategische reserve en CRM voor het jaar 2022

Artikel 7octies, 1ste lid en 7undecies, § 15, 1ste lid van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	3
1. WETTELIJK KADER.....	3
1.1. ODV strategische reserve	3
1.2. ODV capaciteitsvergoedingsmechanisme	4
1.3. Koninklijk besluit van 20 juli 2022	5
2. ANTECEDENTEN.....	5
2.1. Algemeen.....	5
2.2. Voorafgaande raadpleging	6
3. SALDI VAN DE OPENBARE DIENSTVERPLICHTINGEN.....	6
3.1. Financiering van de ODV strategische reserve.....	6
3.1.1. Werkelijke kosten van 2022	6
3.1.2. Saldo	7
3.2. Financiering van de ODV CRM.....	7
3.2.1. Werkelijke kosten van 2022	7
3.2.2. Saldo	8
4. ALGEMEEN VOORBEHOUD.....	8
5. BESLUIT.....	8

INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (CREG) bepaalt hierna de saldi van de openbare dienstverplichtingen strategische reserve en capaciteitsvergoedingsmechanisme voor het jaar 2022.

Deze beslissing werd goedgekeurd door het directiecomité van de CREG tijdens zijn vergadering van 26 mei 2023.

1. WETTELIJK KADER

1.1. ODV strategische reserve

1. De artikelen *7bis* tot *7decies* van de elektriciteitswet voeren een mechanisme van strategische reserve in dat voor de netbeheerder een openbare dienstverplichting vormt. Hierin wordt onder meer voorzien dat de minister van Energie aan Elia instructie kan geven tot het aanleggen van een strategische reserve, dat Elia studies moet uitvoeren met betrekking tot de bevoorradingszekerheid van het land, een aanbesteding moet organiseren en vervolgens de kandidaten contracteren als het aanleggen van een strategische reserve nodig is.

2. Over de financiering van de dekking van de kosten van de strategische reserve bepaalt artikel *7octies*, gewijzigd door artikel 81 van de programmawet van 27 december 2021, het volgende :

“De kostprijs van de strategische reserve wordt gefinancierd overeenkomstig de nadere regels bepaald in artikel 21quinquies. De kostprijs is samengesteld uit de kosten gedragen door de transmissienetbeheerder overeenkomstig de contracten gesloten ten gevolge van de procedure voorzien in artikel 7sexies, § 3, en, desgevallend, de kosten die voortvloeien uit de door de Koning aan de inschrijvers overeenkomstig artikel 7sexies opgelegde volumes, met aftrek van alle eventuele netto inkomsten gegenereerd uit de toepassing van dit hoofdstuk.

Bij een besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, op voorstel van de commissie, bepaalt de Koning de berekeningsmethode en de nadere regels voor de controle van de kosten van de maatregelen, bedoeld in het eerste lid, wordt vastgesteld voor ieder jaar waarin een strategische reserve wordt aangelegd. Voornoemde kost wordt vastgesteld overeenkomstig de volgende procedure:

1° uiterlijk op 1 november van ieder jaar waarin een strategische reserve wordt aangelegd verricht de commissie een raming van de kost per maand van de maatregelen, bedoeld in het eerste lid, met betrekking tot de betrokken winterperiode. Daartoe bezorgt de netbeheerder een verslag met de relevante gegevens aan de commissie uiterlijk op 15 september;

2° uiterlijk op 1 juni van ieder jaar waarin een strategische reserve wordt aangelegd stelt de commissie het bedrag van een regularisatie met betrekking tot die voorgaande winterperiode op grond van de werkelijke kost die tijdens die winterperiode is voortgevloeid uit de maatregelen bedoeld in het eerste lid vast. Daartoe bezorgt de netbeheerder een verslag met de relevante gegevens aan de commissie uiterlijk 15 april. Indien er een saldo wordt vastgesteld, dan wordt de regularisatie met de Federale Staat uitgevoerd uiterlijk op 1 juli van het jaar waarin de regularisatie werd bepaald;

3° de commissie houdt een inventaris bij met een overzicht voor ieder jaar waarin een strategische reserve wordt aangelegd van de geraamde en de werkelijke kost van de maatregelen, bedoeld in het eerste lid.

De Federale Staat, de netbeheerder en de commissie sluiten een protocol teneinde de modaliteiten vast te leggen van de maandelijkse ter beschikkingstelling van de middelen met het oog op het dekken van de kosten, bedoeld in het eerste lid, alsook teneinde alle gerelateerde en overige rechten en verplichtingen van de contractpartijen nader te bepalen. De financieringsregels beschreven in voornoemde protocol stellen de netbeheerder in staat om tijdig over de bij deze wet bepaalde noodzakelijke middelen te beschikken, met als doel de netto-kost voortvloeiend uit de maatregelen, bedoeld in het eerste lid, tijdig te betalen en voorfinanciering van deze netto-kost in hoofde van de netbeheerder te vermijden.”

1.2. ODV capaciteitsvergoedingsmechanisme

3. De artikelen 7undecies tot 7duodecies van de elektriciteitswet voeren een capaciteitsvergoedingsmechanisme in (hierna : CRM) dat een openbare dienstverplichting vormt ten laste van Elia.

4. Over de financiering van de dekking van de kosten van het CRM, bepaalt artikel 7undecies, § 15, gewijzigd door artikel 82 van de programmawet van 27 december 2021, het volgende :

“De opdrachten waarmee de netbeheerder krachtens het capaciteitsvergoedingsmechanisme bedoeld in deze afdeling en in voorkomend geval, de opdrachten bedoeld in afdeling 3, wordt belast, maken openbare dienstverplichtingen uit waarvan de netto-kosten worden gefinancierd overeenkomstig de nadere regels bepaald in artikel 21quinquies, na aftrek van de eventuele inkomsten gegenereerd krachtens het capaciteitsvergoedingsmechanisme bedoeld in deze afdeling en bedoeld in afdeling 3 en onverminderd de regels inzake toewijzing van specifieke inkomsten bedoeld in artikel 26, lid 9, van de Verordening (EU) 2019/943.

De kosten van de openbare dienstverplichtingen, vermeld in het eerste lid, omvatten onder meer de redelijke en billijke kosten die worden gemaakt door de buitenlandse transmissienetbeheerders waarmee een overeenkomst als bedoeld in paragraaf 8, eerste lid, 3°, is gesloten voor de ontwikkeling en de uitvoering van de deelname door de onrechtstreekse buitenlandse capaciteit aan het Belgische capaciteitsvergoedingsmechanisme voor zover, in het geval dat een capaciteitsvergoedingsmechanisme werd geïmplementeerd in de aangrenzende lidstaat van de Europese Unie waar de onrechtstreekse buitenlandse capaciteit gesitueerd is, tussen de netbeheerders van de twee betreffende lidstaten van de Europese Unie een akkoord werd gesloten dat werd goedgekeurd minstens door de commissie met daarin opgenomen de voorafgaandelijke aanvaarding dat de kosten van de netbeheerder die verband houden met de deelname van de Belgische capaciteit aan het capaciteitsvergoedingsmechanisme van de betrokken Staat, rechtstreeks of onrechtstreeks via het capaciteitsvergoedingsmechanisme van deze Staat worden gedragen.

Bij een besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, op voorstel van de commissie, bepaalt de Koning de berekeningsmethode en de nadere regels voor de controle van de kosten van de maatregelen bedoeld in het eerste lid voor ieder jaar wordt vastgesteld. Voornoemde kost wordt vastgesteld overeenkomstig de volgende procedure:

1° uiterlijk op 1 november van ieder jaar verricht de commissie een raming van de kost per maand van de maatregelen, bedoeld in het eerste lid, met betrekking tot het volgende jaar. Daartoe bezorgt de netbeheerder een verslag met de relevante gegevens aan de commissie uiterlijk op 31 augustus;

2° uiterlijk op 1 juni van ieder jaar stelt de commissie een bedrag van een regularisatie met betrekking tot het voorgaande jaar op grond van de werkelijke kost die tijdens dat voorgaande jaar is voortgevloeid uit de maatregelen, bedoeld in het eerste lid, vast. Daartoe bezorgt de netbeheerder een verslag met de relevante gegevens aan de commissie uiterlijk op 15 april. Indien er een saldo wordt vastgesteld, dan wordt de regularisatie met de Federale Staat uitgevoerd uiterlijk op 1 juli van het jaar waarin de regularisatie werd bepaald;

3° de commissie houdt een inventaris bij met een overzicht per jaar van de geraamde en de werkelijke kost van de maatregelen bedoeld in het eerste lid.

De Federale Staat, de netbeheerder en de commissie sluiten een protocol teneinde de modaliteiten vast te leggen van de maandelijkse ter beschikkingstelling van de middelen bedoeld in het eerste lid, met het oog op de voldoening van de verplichtingen van de netbeheerder krachtens het capaciteitsvergoedingsmechanisme bedoeld in deze afdeling, alsook teneinde alle gerelateerde en overige rechten en verplichtingen van de contractpartijen nader te bepalen. De financieringsregels beschreven in voornoemde protocol stellen de netbeheerder in staat om tijdig over de bij deze wet bepaalde noodzakelijke middelen te beschikken, met als doel de nettokost voortvloeiend uit de maatregelen, bedoeld in het eerste lid, tijdig te betalen en voorfinanciering van deze nettokost in hoofde van de netbeheerder te vermijden.”

1.3. Koninklijk besluit van 20 juli 2022

5. Het koninklijk besluit van 20 juli 2022 bepaalt de berekeningsmethode en de modaliteiten van de controle van de kost van de strategische reserve en het capaciteitsvergoedingsmechanisme.

2. ANTECEDENTEN

2.1. Algemeen

6. Op 15 februari 2023 ontving de CREG van Elia haar *ex post* verslag met de gegevens over de werkelijke kosten en werkelijke kostenverminderingen van de activiteiten van de netbeheerder die verband houden met de openbare dienstverplichtingen (hierna : ODV's) strategische reserve en CRM voor het jaar 2022.

7. Op 16 maart 2023 heeft de CREG een eerste vraag tot bijkomende inlichtingen aan Elia overgemaakt, waarop Elia heeft geantwoord op 30 maart 2023.

8. Op 19 april 2023 heeft de CREG een tweede vraag tot bijkomende inlichtingen overgemaakt. Elia heeft hierop geantwoord op 27 april 2023. Dit antwoord bevatte een gecorrigeerde versie van de rapporteringsmodellen.

9. De CREG heeft haar ontwerpbeslissing op 15 mei 2023 aan Elia meegedeeld om haar opmerkingen te ontvangen.

10. Per e-mail dd. 16 mei 2023 heeft Elia aangegeven dat zij geen opmerkingen had op de ontwerpbeslissing van de CREG.

2.2. Voorafgaande raadpleging

11. Onderhavige beslissing is geen tariefbeslissing, zoals dat het geval was voor de aanpassing van de elektriciteitswet door de programmawet van 27 december 2021.

12. Voordien werd aan de CREG een geactualiseerd tariefvoorstel voorgelegd (in de zin van artikel 18 van de overeenkomst van 6 februari 2018) dat enkel betrekking had op de tarieven voor de openbare dienstverplichtingen en de toeslagen.

Op basis van de volgende argumenten was de CREG van mening dat een publieke raadpleging over de ontwerpbeslissing niet nodig was:

- het voorstel heeft geen betrekking op de transmissienettarieven voor de gereguleerde activiteiten en diensten van de netbeheerder maar op de tarieven van de openbare dienstverplichtingen die hem worden opgelegd;
- de tarieven voor openbare dienstverplichtingen hebben betrekking op de kosten waarop Elia geen invloed heeft en/of die het resultaat zijn van beslissingen van federale en regionale overheden en/of die het gevolg zijn van akten die reeds voorwerp hebben uitgemaakt van een publieke raadpleging;
- opdat een raadpleging enige zin zou hebben, moet zij betrekking hebben op (nieuwe) keuzes uit verschillende opties (bepalende elementen in de zin van artikel 13, 2de lid van voormelde overeenkomst).

13. De CREG is *mutatis mutandis* van mening dat bovenvermelde elementen gelden voor onderhavige beslissing.

Bijgevolg was de CREG van mening dat er over de ontwerpbeslissing geen publieke raadpleging moest worden georganiseerd.

3. SALDI VAN DE OPENBARE DIENSTVERPLICHTINGEN

3.1. Financiering van de ODV strategische reserve

3.1.1. Werkelijke kosten van 2022

14. Na analyse van de eerste informatie opgeleverd door Elia, was de CREG van mening dat bepaalde kosten niet beantwoordden aan de criteria voor het in aanmerking nemen ervan.

15. Elia heeft de nodige correcties aangebracht in de tweede versie van het rapporteringsmodel, dat werd ingediend op 27 april 2023.

16. De werkelijke kosten te financieren in het kader van deze ODV zijn de volgende:

ODV strategische reserve	2022
Kost strategische reserve	-505.949
Kost tweejaarlijkse studie	587.778
Kost mechanisme overgangperiode	338.184
Totaal (€)	420.013

3.1.2. Saldo

17. In overeenstemming met artikel 7octies, 1ste lid van de elektriciteitswet, met artikel 16 van het koninklijk besluit van 20 juli 2022 en met het ODV-protocol, schat de CREG het saldo van de ODV als volgt in:

Totale kost (€)	420.013
------------------------	----------------

Ontvangen voorschot	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December	Totaal
	68.113	68.113	68.113	68.113	68.113	68.113	68.113	68.113	68.113	68.113	68.113	68.113	817.359

Saldo	€
Saldo terug te betalen door Elia	397.346

De betaling van het saldo door Elia aan de Federale Overheidsdienst Financiën moet ten laatste op 1 juli 2023 gebeuren.

3.2. Financiering van de ODV CRM

3.2.1. Werkelijke kosten van 2022

18. Na analyse van de informatie opgeleverd door Elia, was de CREG van mening dat bepaalde kosten niet beantwoordden aan de criteria voor het in aanmerking nemen ervan.

19. Elia heeft het merendeel van de vereiste correcties aangebracht in de tweede versie van het rapporteringsmodel dat op 27 april 2023 werd ingediend.

20. In deze tweede versie van het rapporteringsmodel neemt Elia de kosten op van de prestaties van de netbeheerders van de buurlanden waarmee zij in 2022 ontwerpen van samenwerkingsakkoorden heeft uitgewerkt die eind 2022 ter goedkeuring aan de CREG werden voorgelegd.

In overeenstemming met artikel 50, § 2 van het koninklijk besluit van 20 juli 2022 is het in aanmerking komen van deze kosten afhankelijk van de ondertekening van akkoorden door de buitenlandse netbeheerders, wat niet is gebeurd in 2022. Elia hoefde deze kosten dus niet in 2022 te dragen.

De CREG is bijgevolg van mening dat deze kosten niet in aanmerking moeten worden genomen voor de bepaling van het saldo van 2022, maar dat ze zullen moeten worden gedekt door de financiering van de ODV van het jaar waarin de betalingen zullen worden uitgevoerd.

21. De werkelijke kosten te financieren in het kader van deze ODV zijn dus de volgende:

ODV CRM	2022
Intern personeel	1.933.366
Externe dienstverleners	2.236.862
Consultancy	311.420
TSO X border	0
Totaal (€)	4.481.648

3.2.2. Saldo

22. In overeenstemming met artikel 7undecies, § 15, 1ste lid, van de elektriciteitswet, met artikel 16 van het koninklijk besluit van 20 juli 2022 en met het ODV-protocol schat de CREG het saldo van de ODV als volgt in:

Totale kost (€)	4.481.648												
Ontvangen voorschot	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December	Totaal
€	339.452	339.452	339.452	339.452	339.452	339.452	339.452	339.452	339.452	339.452	339.452	339.452	4.073.421
Saldo	€												
Saldo te ontvangen door Elia	408.227												

De betaling van dit saldo door de Federale Overheidsdienst Financiën aan Elia moet ten laatste op 1 juli 2023 gebeuren.

4. ALGEMEEN VOORBEHOUD

23. De CREG spreekt zich in onderhavige beslissing uit op basis van de documenten waarover zij beschikt.

5. BESLUIT

Gelet op de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, in het bijzonder de artikelen 7octies, 1ste lid en 7undecies, § 15, 1ste lid;

Gelet op de programmawet van 27 december 2021, in het bijzonder artikel 92, § 1;

Gelet op het koninklijk besluit van 20 juli 2022 tot vaststelling van de berekeningsmethode en de modaliteiten van de controle van de kost van de strategische reserve en het capaciteitsvergoedingsmechanisme;

Gelet op het ODV-protocol ;

Raamt de CREG de saldi van de ODV's strategische reserve en CRM voor het jaar 2022 als volgt:

- financiering van de ODV strategische reserve:

Saldo	€
Saldo terug te betalen door Elia	397.346

- financiering van de ODV CRM :

Saldo	€
Saldo te ontvangen door Elia	408.227

////

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Laurent JACQUET
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. Voorzitter van het Directiecomité